

תחל שנה, תכלה שנה!

ארנון אושרי

כנהוג בראש השנה, מברכים "תכלה שנה וקללותיה, תחל שנה וברכותיה" ואמנם, כלתה עוד שנה מני רבות, בהן ענף החלב והחקלאות בכללה, נדחקו לקרן זוית •

במה לא הואשמנו? ביוקר המחיה כמובן, בעלי קרקעות, נדלניסטים המתעשרים על חשבון הציבור ועוד שלל "ברכות" שכאלה. ואנחנו? אנחנו המשכנו לעשות את מה שאנחנו עושים הכי טוב, אולי הכי טוב בעולם (קצת צניעות לא מזיקה) אנחנו המשכנו לספק חלב, ירקות פירות דבש ביצים לכל בית ישראל וזאת למרות ממשלה רעה המנסה בכל כוחה לקעקע את החקלאות כחול לבן. לצערי אין לנו את יכולות יחסי הציבור של רשתות השיווק. לנו אין שליחים שמנהלים את אוצר המדינה, אין לנו תקציבי עתק לפרסום וכן, אין לנו את הכוחות למאבקים ציבוריים. אנחנו בסה"כ מייצרים חלב ונמסים להתפרנס בכבוד. וכן, יש לנו "לובי חקלאי" שם מפוצץ לטרנטה שלא סוחבת בעליה, אמנם יש רצון טוב של כמה חברי כנסת, אך מול פורום קהלת וממשלה בעלת חזון קפיטליסטי שכלל איננה מבינה את חשיבות ביטחון המזון, מול כל אלה, אין לנו שום סיכוי. אנשי פורום קהלת, הפורום המנהל את המדיניות הכלכלית של ישראל כשהמגמה הברורה שלו היא חיסול דה פאקטו של היצור המקומי.

האצבע הוצאה מהסכר

אמנם איש לא יגיד זאת בקול רם וכמובן שלא יודה, אבל לא צריך דיבורים, אפשר לראות מה המשנה הכלכלית שמובילה הממשלה כדי להבין מי היא הרוח המנפחת את המפרשים. אז החלק במשפט שאומר תכלה שנה וקללותיה, בהחלט ראוי לגבי החלק השני, כמובן שרצוי, אבל סימני השאלה גדולים. כפי שכולנו יודעים, שר האוצר אישר את פתיחת היבוא לחלב ניגר, זו אמנם טיפה בים, אבל ברור לחלוטין שהאצבע הוצאה מהסכר והסדק ילך ויגדל. הכיוון ברור, הגם שיש שר חקלאות אוהד, מה יכולותיו? כנראה מועטות ביותר, אל מול הכוח החזק ביותר בממשלה הנוכחית, פורום קהלת, סמוטריץ, ברקת וחבריהם. כל אלו חייבים להביא אותנו למחשבה עמוקה ברמה האסטרטגית, לאיזה כיוון מתפתח הענף ומה עתידו. מבלי להיכנס לכאוס החברתי הפוליטי, כולנו (החקלאים) עדים מזה זמן לא מועט למצב העכשווי שללא ספק משפיע על כל אחד מאיתנו, גם על תומכי נתניהו. העובדה שדור צעיר ממעט להיכנס ואין לי טענות אליהם אל נוכח המדיניות ארוכת השנים שמכתיב האוצר אל מול החקלאים. ולכן, הכיוון אליו נשואות עינינו חייב להיות שינוי במבנה הארגוני של הענף מתוך הנחה לא מופרכת כלל

מישהו צריך לממן את החגיגה "בסופו של דבר חייבים למצוא את מי לאשים ביוקר המחיה בארץ, אז מי נותר? היצרנים המקומיים אנחנו החקלאים, ובתוכם הרפתנים

חייבים לשמור על המרחב החקלאי. חבילות חציר בעמק יזרעאל. צילום אלי גולן

אין סיכוי "וכן, יש לנו "לובי חקלאי", שם מפוצץ לטרנטה שלא סוחבת בעליה, אמנם יש רצון טוב של כמה חברי כנסת, אך מול פורום קהלת וממשלה בעלת חזון קפיטליסטי שכלל איננה מבינה את חשיבות ביטחון המזון, מול כל אלה, אין לנו שום סיכוי

תאגידים. כלומר מבלי לומר את הדבר, החקלאים הישראליים הוכנסו לקורליס שמוביל אותם לחיסול המשקים במושבים ובחלק מהקיבוצים ותחתם תוקם חקלאות תאגידית, כלומר תאגיד סיני שבבעלותו מחלבה [למשל] יקים לו רפת, או תאגיד בבעלות סעודית [למה לא, הרי רוצים יחסי סחר וידידות] את המושבים והקיבוצים הקרובים לערים, יספחו לערים [זה כבר נאמר בעבר ע"י מנהל רמ"י] והרחוקים, ימצאו לעצמם תעסוקה [או שלא] ויצור המזון בישראל יהיה נתון ברובו לשליטה זרה או בידי יבואנים. זהו מהלך אסטרטגי ארוך טווח, שמשנה את פני המדינה והופך אותה לתלויה בגורמים זרים במועצות מנהלים, במדינות זרות. גם זה סוג של קפיטליזם, מאחור, יישארו כקהל שבוי במדינת אי, משקי הבית וממשלות ישראל שכרתו את עצמאות המזון המקומית ומסרו אותו בשם אידיאל כוזב לידיים זרות.

יש בידינו הרפתנים פוטנציאל כוח רב שאיננו מסוגלים להתאחד ולנצל אותו. עד היום, וכנראה גם בעתיד הנראה לעין, רוב החלב ותוצרת החלב הם מהיצור המקומי. מעולם לא לקחנו על עצמנו להבהיר את נקודת הלחץ הזו הן על המלכות והן על המדינה. עד שלא נשכיל לנצל את הכלי הדרמטי הזה למענינו, נשאר תמיד בני ערובה בידי מחלבות והאוצר. ▲

ברכת שנה טובה, שנה של בשורות טובות, פרנסה טובה, בריאות ונחת

שימי התכנון עומדים לחלוף מהעולם. והיות שכך, אנחנו חייבים להבין שמה שהיה לא יהיה. לצערי הרב, לא יישארו עוד רפתות קטנות בהן המשפחה עובדת ומעבר למשמעות הכלכלית על המושבים, הרי שיש כאן לא פחות מטרדיה חברתית ומדינה שבמודע, הורסת ומחריבה את אחד מהבסיסים עליה הוקמה המדינה, חקלאות כחול לבן ותפיסת שטחים. הרפתות יתרכזו למקבצים שיתנו את היתרון לגודל, את היכולת למנף את הגודל להשקעות הנדרשות, הרפת שמזמן איבדה את התמימות הרומנטית, תהפוך להיות רפת מרכזית, בכל אזור מאזורי הארץ, עם גודל אופטימלי שתרכז לתוכה את הרפתות המשפחתיות מהאזור. מקבצי הרפתות יחברו לקואופרטיב (במבנה כזה או אחר) שהוא זה שיבוא למשא ומתן אל מול מחלבות, מאד יתכן שכלל שיעבור הזמן, יקומו מחלבות אזוריות ותנובה תחדל להיות גורם מרכזי בענף. הכל כמובן תלוי בנכונות ובנחישות של יצרני החלב. כל שינוי שיתרחש, יוביל לשינויי במבנה המרחב הכפרי בישראל. מי שלא ישכיל לשמור על חקלאות פעילה, יאבד את הקרקע, התהליך הזה כבר קורה בפועל בפריפריה. המועצה הארצית לתכנון ובניה, עוסקת כבר היום בניסיונות להפקעת אדמות חקלאיות בכל רחבי הארץ. לכן, לכל מי שרוצה לשמור על המושב, או הקיבוץ מפני סיפוח עירוני, (במיוחד במרכז, אבל לא רק) חייב לעשות הכל כדי לשמור על קרקע מעובדת ומסודרת, כולם חייבים להבין כי לא החקלאים שומרים על החקלאות, אלא החקלאות שומרת על החקלאים. ואם לא תהיה חקלאות בארץ ישראל, ספק מאוד אם תהיה מדינת ישראל.

שוק חופשי? האמנם

ישראל היא מין קפיטליזם דה לה שמאטע. אנשי הכלכלה החופשית שמוכונים ע"י פורום קהלת, מוליכים טיעון שישראל צריכה להיפתח לשווקים בעולם ואין היום כל מגבלות סחר והזול מנצח, ממשלת ישראל או נכון יותר לדייק, ממשלות ישראל הולכות שבי אחרי הסיסמאות הנבובות האלו והנה, יש לנו מדינה עשירה עם אזרחים עניים, במיוחד מעמד הביניים שהוא הנושא העיקרי בנטל. הבנקים מרוויחים מליארדים ומחלקים דיבידנדים נדיבים, בעלי רשתות השיווק והיבואנים חוגגים ורק למשקי הבית לא נשאר. נו טוב, מישו צריך הרי לממן את כל החגיגה הזו. אבל בסופו של דבר חייבים למצוא את מי לאשים ביוקר המחיה בארץ, אז מי נותר? היצרנים המקומיים אנחנו החקלאים, ובתוכם, הרפתנים. חסר חלב? הרפתנים אשמים, חסרות ביצים, הלולנים יקרנים, חסרות פירות קיץ, המגדלים לא יעילים. עכשיו עלינו להסביר שבכלל אין לנו אחות. פעם, בביקור בארץ מזרח אירופית שהשתחררה ממסך הברזל, התרשמתי עמוקות מרמת הטכנולוגיה, המילה האחרונה של המאה ה-19, באמת, רפתות קטנות בינוניות ללא מחשוב עם טכנולוגיה שהייתה בארץ בשנות השישים, והבטתי בהם ברחמים מהולים בבזק קל [מתנשא שכמוני] אבל כשחזרתי ארצה וחשבתי על זה מעט, הבנתי שאנחנו הטיפשים בסיפור. מחד, דורשים מאיתנו להתייעל כל שנה עוד ועוד, משכללים טכנולוגיה עוד ועוד, מחדשים סככות ומבנים, ומאידך, מעלים את בסיס התשלום ורף מוצקים שעולה כל שנה. מחיר המטרה נותר כשהיה כבר שנים, המחלבות מקבלות יותר מוצקים בחלב ועיקר הכנסתן מגיעה ממוצרי הפרימיום עתירי השומן, מן הצד השני, את עלויות היצור ברובן קובעת המדינה, חשמל דלק מים שכר עבודה מיסים אגרות כשרות, מפעלים שלא עובדים בשבתות וחגים ועם כל החבילה הזו שעל גבנו, אנחנו אמורים להתחרות עם חלב פולני שנתמך ע"י השוק האירופי, עם חלב תורכי שעלויות היצור שם נמוכות והחקלאות משגשגת. באמת, תחרות הוגנת. אפשר להבין מהתנהגות הממשלות שישראל לא באמת רוצה חקלאים, חקלאות אולי כן, אבל לא כזו של חקלאים אלאשל